

Slapp heilskapaður undan tveimum vanlukkum

1995: Komin yvir um røportrið, varnast hann, at okkurt er heilt galið við bilinum. Hann hyggur í speglið høgrumegin og sær tá, at høgra síða á trailaranum verður lyft upp frá. Bilurin brast vinstru síðu í vegin og fór akandi eftir liðini fleiri metrar frameftir, rúturin brotnaði og andlitið tók í tað harða asfaltið og skurslaði tað illa

Tá fullfermdur bilur við øli nærkast Valaknúkum hendir óhappið. Skalvalop rakar bilin, og hann bóltað oman av vegnum

10 mánaðir eftir fyrru hendingina blívur Sámali aftur raktur av óhappi. Hesu ferð nærhendis Streymnesi, tá hvirla tók bilin niðan av vegnum. Mynd úr Sosialinum 1996

Sámali Richmond úr Kollafirði veit, hvat tað er at verða tikin út av vegnum við stórum bili. Sum 22 ára gamal koyrði hann trailara hjá Strandferðsluni.

Eitt kvøldið í mars mánaði í 1995 hevði hann verið í Leirvík eftir trailaralast við ølkassum frá Føroya Bjór. Tað var gott veður og heldur kalt.

Tá ið hann kemur koyrandi undir Valaknúkum, tosar hann við ein starvsfelaga úr Klaksvík. Hann hugsar ikki stórvegis um, at beint niðanfyrir var tað, at bussvanlukkan hendi á sinni. Rúturin, har hann sat, stóð upp á glopp. Við eitt hoyrir hann dun rundan um seg. Hann snarar sær til høgru. Tá sær hann eitt skalvalop koma oamn undan hamrinum oman móti vegnum. Tað mundi vera 50-100 m breitt. Sámali valdi at halda fram at koyra, so at hann kundi náa framum, áðrenn skalvurin rakti bilin. Men tað eydnaðist ikki. Skalvurin rakti í afturendan á lastini og tók hendan stóra bilin við sær, so at hann bóltaði runt oman móti fjøruni.

Sámali minnst ikki reiðiliga, hvat hendi, men tað rykti harðliga í bilin. Síðan veit hann einki til sín. Hvussu leingi hann hevur verið uttan vit, dugir hann ikki at siga, men roknar við, at hann er komin til sín sjálvs aftur, tá ið bilurin er steðgaður niðri við eitt seyðahús. Hann dugði tá væl at síggja, at bilurin var farin runt, tí hann sá, at hann var slongdur runt inni í bilinum.

Sámali royndi at sleppa út gjøgnum rútin, har hann sat, men tikið var kroyst niður móti rattinum, og tí var ógjørligt at sleppa tann vegin. Hann hevði fingið høvdið útum, tá hann hoyrði dunið frá einum skalvalopi afturat, men til alla lukku fór tað beint aftan fyri trailaran. Hevði tað rakt bilin, so hevði hann kanska verið tikin heilt út á sjógv.

At enda slapp hann út gjøgnum sóltakið á bilinum. Hann gekk síðani niðan á vegin. Har sá hann ikki tespiligt út: vegurin og bakkin oman móti bilinum vóru avtaglaðir við ísi, kava, glaspettum, ølkassum og fløskum. Tað var ógjørligt hjá bilum, ið komu á staðið, at sleppa framvið.

Ein kvinna, sum sat í einum persónbili, tá ið Sámali kom niðan á vegin, hevði telefon og fekt ringt eftir hjálpi.

Sámali Richmond, ættaður úr Kollafirði, kennir alt til, hvørjar náttúrumegir valda á føroysku vegnum

Áðrenn Sámali fór avstað í sjúkrabilinum, skuldi hann blása í ballón at vita, um hann heðvi drukkið. Hann luktaði av góðum grundum illa av øli, men har var tó einki at msiteinkja hann fyri, tí har var null promilla. Hann var síðani koyrdur til Havnar á Landssjúkrahúsið.

Hóast hann slapp merkiliga væl, fekk hann kortini hol á høvdið og breytt eitt bein í skvønnin-ginum. Skelk fekk hann ongan av álvarsomu vanlukkuni. Hann heldur tað kemst av, at hann misti vitið, tá ið bilurin fór útav og minnst tí einki.

Tíggju mánaðir eftir óhugnaligu hendingina, honum var fyri inni undir Valaknúkum, var hann aftur fyri óhappi í januarmánaði í 1996. Hann var á veg gjøgnum Sundalagið inn á Strendur eftir fiski. Hesaferð var bilurin tómur, og vindurin var nógður. Eftir landsvegnum í Hvalvíksoyrini kunnu hvirlurnar rykkja harðliga í bilarnar. Komin yvir um røportrið við Streymnes er okkurt heilt óvanliga lægið við blinnum. Hann hyggur í speglið

høgrumegin og sær tá, at øll høgra síðan á trailaranum verður lyft uppfrá. Síðan er eitt øgiligt brak. Bilurin bresti vinstru síðu í vegin og fór akandi nógvar metrar frameftir. Alt hendi so bráðliga, at tað eydnaðist ikki Sámali at fáa harradømi á bilinum aftur.

Rúturin brotnaði, og andlitið tók í tað harða asfaltið, so tað skurslaðist illa. Moldrokið var øgiligt og stóð um allan bilin. Tá ið tralarin einaferð steðgaði og lá mest sum halvur úti av vegnum, sat hann fastur inn í húsini, tí róðurstamman var trýst inn móti knænum, so at beinið sat fast millum hana og kantin á setrinum. Bilurin lá á liðini, so hann mátti styðja seg við arminum móti hurðini. Har lá hann sera illa, tí húsið lá niðri í moldini, og har var eisini sera vát.

Sámali lá umleið ein tíma í bilinum, áðrenn hann var skorin leysur. Portørarnir høvdu illgruna um, at knæið var brotið og máttu tí klippa klæðini av honum fyri at vísja seg um tað. So var ikki, tífetur.

Ein stór blóðsamling sást í vinstra beini aftan fyri knæið. Sámali hevði onga pínu, meðan hann sat fastur. Men tá ið teir høvdu skorið hann leysan, og blóðið aftur slapp at renna, fekk hann øgiliga nógva pínu. Av hesi blóðsamling hava staðist trupulleikar til dagin í dag, tá hon ofta hevur verið atvoldin til nógva pínu, serliga tá ið kalt er í veðrinum.

Sámali var koyrdur á Landssjúkrahúsið. Øll vinstu síða á andlitinum var bæði blá og hovin, somuleiðis beinið, ið sá alt annað enn vakurt út.

Kona Sámali sá trailaran koyra fram við húsum teirra í Kollafirði. Ikki so langt eftir hetta, sá hon bæði lögrelubil og sjúkrabil fara norður-eftir. Hon ringdi til eina konu, sum eisini starvaðist á Strandferðsluni og segði: »Tað er púra vist, at nú er aftur okkurt hent við Sámali«. Og so var.

Hon hevur helst kent tað sera lægið, at stjórni á Strandferðsluni aftur skuldi ringja til hennara innan fyri minni enn eitt ár og boða frá, at maðurin einaferð afturat var farin útav við trailara Men hon fekk samstundis at vita, at

Sámali hevði tað gott eftir umstøðunum.

Hevði hendingin undir Valaknúkum lítla sálarliga ávirkan á Sámali, so hevði tilburðirn við Streymnes tað so mikið meir. Hann gjørdist sera illa við, og skelkurin situr í heinum enn. Hann gavst to ikki at koyra hjá Strandferðsluni eftir at vera komin fyri seg aftur, men sum hann tekur til:

– Tað gjørdist ongantíð aftur tað sama at koyra trailara.

Hann fekk størri virðing fyri hvirlunum, og hann var meira varin at koyra í ringum veðiri.

Seinni gavst Sámali at koyra trailara og fór inn í pakkhúsið at arbeiða.

Hann heldur seg hava verið sera hepnan at vera sloppin heilskapaður burtur úr tveimum so álvarsomum vanlukkum, men leggur afturat, at ein hægri magt man hava hildið hondina yvir sær.

Við loyvi frá forlagnum Føroya Met úr bókini »Skakandi tilburðir VII«, 2012, sum fæst í bókahandlum kring landið.